

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра тактико-спеціальної підготовки
навчально-наукового інституту № 2**

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчального предмету «Основні положення правил дорожнього руху» навчального плану первинної професійної підготовки поліцейських з робітничої професії "Поліцейський (за спеціальностями)", спеціальностей 262 «Правоохоронна діяльність (поліцейські)», 125 «Кібербезпека», 126 «Інформаційні системи а технології», 071 «Облік і оподаткування», 081 «Право»

за темою : «Методи регулювання дорожнього руху».

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою
факультету № 3
Протокол від 09.08.2024 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС зі спеціальних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2
(*протокол від 09.08.2024 № 1*).

Розробники

1. Старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 ХНУВС, майор поліції Іншеков Михайло Васильович.

Рецензенти:

1. Начальник кафедри психології та педагогіки НАНГУ кандидат психологічних наук, доцент, полковник Станіслав ЛАРІОНОВ.

2. Завідувач кафедри військової підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ Сергій БАБАК.

План лекції

1. Як здійснюється регулювання дорожнього руху?
2. Загальні правила застосування дорожніх знаків.
3. Загальні ознаки і призначення заборонних знаків.
4. Загальні ознаки і призначення наказових знаків.
5. Загальні ознаки і призначення інформаційно-вказівних знаків.
6. Загальні ознаки і призначення попереджувальних знаків.

Рекомендована література: Основна

1. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. // Електронна версія <http://search.ligazakon.ua/search/law/>
2. Правила дорожнього руху 2023 // Електронна версія <https://vodiy.ua/pdr/>
3. Кримінальний кодекс України, Документ 2341-III, чинний, поточна редакція — **Редакція від 11.08.2023**, підстава - 3233-IX // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України, Документ 4651-VI, чинний, поточна редакція — **Редакція від 24.08.2023**, підстава - 3341-IX // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
5. Конституція України від 28.06.1996 року з останніми змінами // Електронна версія <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

Текст лекції:

8. Регулювання дорожнього руху

8.1. Регулювання дорожнього руху здійснюється за допомогою дорожніх знаків, дорожньої розмітки, дорожнього обладнання, світлофорів, а також регулювальниками.

8.2. Дорожні знаки мають перевагу перед дорожньою розміткою і можуть бути постійними, тимчасовими та із змінною інформацією. Тимчасові дорожні знаки розміщуються на переносних пристроях, дорожньому обладнанні або закріплюються на щиті з фоном жовтого кольору і мають перевагу перед постійними дорожніми знаками. (№ 111 від 11.02.2013)

8.2-1. Дорожні знаки застосовуються відповідно до цих Правил і повинні відповідати вимогам національного стандарту. Дорожні знаки повинні розміщуватися таким чином, щоб їх було добре видно учасникам дорожнього руху як у світлу, так і в темну пору доби. При цьому

дорожні знаки не повинні бути закриті повністю або частково від учасників дорожнього руху будь-якими перешкодами.

Дорожні знаки повинні бути видимими на відстані не менш як 100 м за напрямком руху та розміщеними не вище 6 м над рівнем проїзної частини. Дорожні знаки встановлюються обабіч дороги на тому її боці, що відповідає напрямку руху. Для поліпшення сприйняття дорожніх знаків вони можуть бути розміщені над проїзною частиною. Якщо дорога має більше ніж одну смугу для руху в одному напрямку, установлений обабіч дороги відповідного напрямку дорожній знак дублюється на розділювальній смузі, над проїзною частиною або на протилежному боці дороги (у разі, коли для руху в зустрічному напрямку є не більше ніж дві смуги).

Дорожні знаки розміщуються таким чином, щоб інформацію, яку вони передають, могли сприймати саме ті учасники руху, для яких вона призначена (**№ 111 від 11.02.2013**)

8.3. Сигнали регулювальника мають перевагу перед сигналами світлофорів та вимогами дорожніх знаків і є обов'язковими для виконання (**№ 111 від 11.02.2013**)

Сигнали світлофорів, крім жовтого миготливого, мають перевагу перед дорожніми знаками пріоритету.

Водії та пішоходи повинні виконувати додаткові вимоги регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофорів, вимогам дорожніх знаків і розмітки.

8.4. Дорожні знаки поділяються на групи:
а) попереджувальні знаки. Інформують водіїв про наближення до небезпечної ділянки дороги і характер небезпеки. Під час руху по цій ділянці необхідно вжити заходів для безпечного проїзду;

б) знаки пріоритету. Встановлюють черговість проїзду перехресть, перехрещень проїзних частин або вузьких ділянок дороги;

в) заборонні знаки. Запроваджують або скасовують певні обмеження в русі;

г) наказові знаки. Показують обов'язкові напрямки руху або дозволяють деяким категоріям учасників рух по проїзній частині чи окремих її ділянках, а також запроваджують або скасовують деякі обмеження;

е) таблички до дорожніх знаків. Уточнюють або обмежують дію знаків, разом з якими вони встановлені.

8.5. Дорожня розмітка (додаток 2) поділяється на горизонтальну та вертикальну і використовується окремо або разом з дорожніми знаками, вимоги яких вона підкреслює або уточнює.

8.5.1. Горизонтальна дорожня розмітка встановлює певний режим і порядок руху. Наноситься на проїзній частині або по верху бордюру у вигляді ліній, стрілок, написів, символів тощо фарбою чи іншими матеріалами відповідного кольору згідно з пунктом 1 розділу 34 цих Правил.

8.5.2. Вертикальна розмітка у вигляді смуг білого і чорного, червоного і білого та жовтого і червоного кольорів на дорожніх спорудах та елементах обладнання доріг призначена для зорового орієнтування. **(№1091 від 29.09.2021)**

8.5-1. Дорожня розмітка застосовується відповідно до цих Правил і повинна відповідати вимогам національного стандарту. Дорожня розмітка повинна бути видимою учасникам дорожнього руху як у світлу, так і в темну пору доби на відстані, що забезпечує безпеку руху. На ділянках доріг, на яких є труднощі для видимості учасниками дорожнього руху дорожньої розмітки (сніг, бруд тощо) або дорожня розмітка не може бути відновленою, встановлюються відповідні за змістом дорожні знаки. **(№ 111 від 11.02.2013)**

8.6. Дорожнє обладнання застосовується як допоміжний засіб регулювання дорожнього руху.

До нього належать:
а) огороження і світлове сигнальне обладнання в місцях будівництва, реконструкції та ремонту доріг;

б) попереджувальні світлові круглі тумби, що встановлюються на розділювальних смугах або острівцях безпеки;

в) напрямні стовпчики, що призначені для забезпечення видимості зовнішнього краю узбіч і небезпечних перешкод в умовах недостатньої видимості. Позначаються вертикальною розміткою і повинні бути обладнані світлоповертачами: праворуч - червоного кольору, ліворуч - білого;

г) опуклі дзеркала для розширення оглядовості водіям транспортних засобів, які проїжджають перехрестя чи інше небезпечне місце з недостатньою оглядовістю;

г) дорожні огороження на мостах, шляхопроводах, естакадах, насипах та інших небезпечних ділянках доріг;

д) пішохідні огороження в небезпечних для переходу проїзної частини місцях;

е) вставки розмічувальні дорожні для поліпшення зорового орієнтування водіїв на проїзній частині **(№876 від 01.10.2008);**

є) пристрої примусового зниження швидкості транспортних засобів **(№876 від 01.10.2008);**

ж) шумові смуги для підвищення уваги учасників дорожнього руху на небезпечних ділянках доріг **(№876 від 01.10.2008).**

8.7. Світлофори (додаток 3) призначені для регулювання руху транспортних засобів і пішоходів, мають світлові сигнали зеленого, жовтого, червоного і біло-місячного кольорів, які розташовані вертикально чи горизонтально. Сигнали світлофора можуть бути з нанесеною суцільною чи контурною стрілкою (стрілками), із силуетом пішохода, Х-подібні. На рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів

може встановлюватися табличка білого кольору із нанесеною на ній стрілкою зеленого кольору (№876 від 01.10.2008).

8.7.1. У світлофорах з вертикальним розташуванням сигналів сигнал червоного кольору - зверху, зеленого - знизу, а з горизонтальним: червоного - ліворуч, зеленого - праворуч.

8.7.2. Світлофори з вертикальним розташуванням сигналів можуть мати одну або дві додаткові секції з сигналами у вигляді зеленої стрілки (стрілок), що розташовуються на рівні сигналу зеленого кольору.

8.7.3. Сигнали світлофора мають такі значення:
а)зелений дозволяє рух;

б)зелений у вигляді стрілки (стрілок) на чорному фоні дозволяє рух у зазначеному напрямку (напрямах). Таке саме значення має сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій секції світлофора. Сигнал у вигляді стрілки, що дозволяє поворот ліворуч, дозволяє й розворот, якщо він не заборонений дорожніми знаками. Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції, увімкнений разом із зеленим сигналом світлофора, інформує водія про те, що він має перевагу в зазначеному напрямку (напрямах) руху перед транспортними засобами, що рухаються з інших напрямків;

в)зелений миготливий дозволяє рух, але інформує про те, що незабаром буде ввімкнено сигнал, який забороняє рух.

Для інформування водіїв про час (у секундах), що залишився до кінця горіння сигналу зеленого кольору, можуть застосовуватися цифрові табло;
г)чорна контурна стрілка (стрілки), нанесена на основний зелений сигнал, інформує водіїв про наявність додаткової секції світлофора і вказує інші дозволені напрямки руху ніж сигнал додаткової секції;

г)жовтий забороняє рух і попереджає про наступну зміну сигналів;

д)жовтий миготливий сигнал або два жовтих миготливих сигнали дозволяють рух і інформують про наявність небезпечного нерегульованого перехрестя або пішохідного переходу;

е)червоний сигнал, у тому числі миготливий, або два червоних миготливих сигнали забороняють рух.

Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції разом з жовтим або червоним сигналом світлофора інформує водія про те, що рух дозволяється у вказаному напрямку за умови безперешкодного пропуску транспортних засобів, які рухаються з інших напрямків.

є)поєднання червоного і жовтого сигналів забороняє рух і інформує про наступне вмикання зеленого сигналу;

Загальні правила застосування дорожніх знаків

10 ПРАВИЛА ЗАСТОСУВАННЯ

10.1

Загальні

положення

10.1.1 Дорожні знаки повинні розташовуватись так, щоб їх добре бачили учасники

дорожнього руху як у світлий, так і в темний час доби, була забезпечена зручність експлуатації і обслуговування, а також було неможливе їх ненавмисне пошкодження. При цьому вони не повинні бути затулені від учасників дорожнього руху будь-якими перешкодами (зеленими насадженнями, щоглами зовнішнього освітлення тощо).

Під час розташування дорожніх знаків повинна бути забезпечена спрямованість інформації, яку вони передають, тільки до тих учасників руху, для яких її призначено.

На ділянках доріг, де дорожню розмітку важко побачити (сніг, бруд тощо) або не можна відновити, повинні бути установлені відповідні за змістом дорожні знаки.

10.1.2 Встановлення чи демонтаж дорожніх знаків без узгодження з підрозділами Державтоінспекції МВС України заборонено.

10.1.3 Дорожні знаки, застосування яких було викликане причинами тимчасового характеру (дорожньо-ремонтні роботи, сезонні особливості руху тощо), повинні виконуватися на жовтому тлі або установлюватися на щитах жовтого кольору, розміри яких повинні перевищувати розміри знака не менше ніж на 0,1 м. Ці знаки повинні бути негайно демонтовані після усунення зазначених причин тимчасового характеру. При цьому знаки допускається закривати чохлами.

10.1.4 Дорожні знаки допускається застосовувати у випадках, не передбачених цим стандартом, якщо необхідність їхнього застосування обґрунтована конкретними умовами дорожнього руху.

10.1.5 З дозволу Головного Управління Державтоінспекції МВС України та НДЦ БДР МВС України в експериментальному порядку допускається застосовувати дорожні знаки, не встановлені чинними стандартами і технічними умовами, зокрема керовані дорожні знаки і табло із змінною інформацією. При цьому в необхідних випадках для своєчасного інформування учасників руху на експериментальній ділянці дороги повинні бути установлені транспаранти, які б пояснювали зміст і значення експерименту, що проводиться.

10.1.6 Дозволяється експлуатація встановлених дорожніх знаків із зображенням символів відповідно до попереднього видання цього стандарту до закінчення терміну експлуатації.

10.2 Загальні вимоги

10.2.1 Знаки із світлоповертальною поверхнею повинні застосовуватись на ділянках доріг без стаціонарного освітлення, знаки з внутрішнім освітленням — на ділянках доріг із стаціонарним освітленням, увімкненим на весь темний час доби.

Знаки із світлоповертальною поверхнею допускається застосовувати на ділянках доріг із стаціонарним освітленням, якщо буде забезпечено видимість знаків з відстані не менш ніж 100 м як у світлий, так і в темний час доби.

10.2.2 В одному поперечному перетині дороги допускається встановлювати не більше як три знаки, без урахування дублюючих знаків і табличок до дорожніх знаків.

Черговість розміщення знаків різних груп на одній опорі (зверху-вниз або зліва-направо) повинна бути наступна:

- - знаки пріоритету;
- - попереджувальні знаки;
- - наказові знаки;
- - заборонні знаки;
- - інформаційно-вказівні знаки;
- - знаки сервісу.

У разі розміщення на одній опорі знаків однієї групи, їх розташовують відповідно до номера знака в групі.

10.2.4 Дорожні знаки повинні встановлюватись з правого боку дороги поза проїзною частиною та узбіччям (допускається встановлювати на присипній бермі), на тротуарі, розділювальній смузі, газоні тощо та над дорогою, крім випадків, що спеціально обумовлені цим стандартом. На дорогах з двома і більше смугами для руху в одному напрямку знаки можуть дублюватись. Необхідність дублювання знаків визначають залежно від конкретних дорожніх умов. Дублюючі знаки повинні встановлюватись на розділювальній смузі, а у разі її відсутності — над дорогою або на лівому боці дороги, якщо для руху у зустрічному напрямку є не більше ніж дві смуги.

10.2.5 Відстань від краю проїзної частини, а за наявності узбіччя — від брівки земляного полотна до найближчого до неї краю знака, встановленого збоку від проїзної частини, повинна становити від 0,5 до 2 м, а до краю інформаційно-вказівних знаків 5.45 - 5.48, 5.51, 5.53, 5.54, 5.56, 5.58.2, 5.59, 5.61.1 - 5.61.3 — від 0,5 до 5,0 м.

10.2.6 За складних умов (біля урвищ, виступів скель, парапетів тощо)

допускається встановлювати знаки на узбіччях. У цьому разі відстань між краєм проїзної частини і найближчим до неї краєм знака повинна становити не менш ніж 1 м, а висота встановлення має бути не менш ніж 2 м.

10.2.7 У разі відсутності огорожень бар'єрного або парапетного типу знаки, розташовані на узбіччі, а також на розділювальній смузі, повинні встановлюватись на безпечних опорах (згідно з ГОСТ 25458 або ГОСТ 25459). Верхній обріз фундаменту опори знака повинен бути виконаний урівень з поверхнею узбіччя, розділювальної смуги або присипної берми.

10.2.8 В місцях проведення робіт на проїзній частині і у разі оперативних змін у схемах організації руху тимчасові знаки на переносних опорах допускається встановлювати на проїзній частині. На дорогах поза населеними пунктами тимчасові дорожні знаки допускається встановлювати на опорах жовтого кольору.

10.2.9 Відстань від нижнього краю знака (без урахування попереджувальних

знаків 1.31.1 - 1.31.6 і табличок до дорожніх знаків) до поверхні дорожнього покриття (висота установлення) крім випадків, спеціально обумовлених стандартом, повинна становити:

- - від 1,5 до 2,2 м — у разі установлення збоку від дороги поза населеними пунктами, від 2,0 до 4,0 м — у населених пунктах;
- - не менш ніж 0,6 м — у разі установлення на острівцях безпеки і на проїзній частині дороги;
- - від 5,0 до 6,0 м — у разі розміщення над проїзною частиною; у разі розміщення знаків на прогінних конструкціях штучних споруд і за відстані від поверхні дорожнього покриття до низу прогінної конструкції споруди менш ніж 5 м, знаки не повинні виступати за їхній нижній край.

Висоту установлення знаків, розміщених збоку від дороги, визначають від поверхні дорожнього покриття на краю проїзної частини.

Якщо знаки розміщено один під одним, висоту установлення визначають за нижнім знаком.

10.2.10 Відстань між сусідніми знаками, розміщеними на одній опорі, що поширюють свою дію на ту саму проїзну частину, за винятком знаків, виконаних в одному корпусі, повинна становити від 50 до 200 мм.

10.2.11 Знаки не повинні установлюватись на відстані меншій ніж 1 м від проводів лінії високої напруги. В межах охоронної зони високовольтних ліній підвішувати знаки на тросах-розтяжках забороняється.

Загальні ознаки і призначення заборонних знаків.

Заборонні знаки призначені для впорядкування руху транспортних засобів і пішоходів на окремих ділянках доріг шляхом запровадження або скасування певних обмежень у русі.

Заборонні знаки, крім деяких випадків, установлюються безпосередньо перед ділянками доріг, на яких запроваджується або скасовується відповідне обмеження, однак вони можуть бути встановлені попередньо разом із «Відстань до об'єкта».

Заборонні знаки, як правило, застосовуються з табличками, що вказують зону, напрямок, час дії знака або вид транспортного засобу, на який поширюється дія знака.

Знаки третьої групи забороняють будь-які дії водіїв і пішоходів, тому їх називають **заборонними**. Форма — кругла, фон — білий, колір малюнків — чорний. Дія заборонних знаків, як правило, поширюється до найближчого перехрестя за знаком і не може бути подовжена за допомогою будь-яких засобів регулювання дорожнього руху, за винятком випадків установлення за перехрестям аналогічних заборонних дорожніх знаків.

3.1 «Рух заборонено». Забороняється рух усіх транспортних засобів у випадках коли: початок пішохідної зони позначеної знаком ; дорога та (або

вулиця) перебуває в аварійному стані і непридатна для транспортних засобів; у такому випадку встановлюється знак .

3.2 «Рух механічних транспортних засобів заборонено». Дія знака не поширюється: на водіїв транспортних засобів, що рухаються за встановленими маршрутами; водіїв-інвалідів, які керують мотоколяскою або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком «Інвалід»; водіїв транспортних засобів, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні; а також водіїв транспортних засобів, що обслуговують підприємства, розташовані в позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати в позначену зону і виїжджати з неї на найближчому до місця призначення перехресті.

3.3 «Рух вантажних автомобілів заборонено». Забороняється рух вантажних автомобілів і составів транспортних засобів з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т (якщо на знакові не зазначена маса) або з такою, що перевищує зазначену на знакові, а також тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.4 «Рух з причепом заборонено». Забороняється рух Е них автомобілів і тракторів з причепами будь-якого типу, а також буксирування механічних транспортних засобів.

3.5 «Рух тракторів заборонено». Забороняється рух і самохідних машин і механізмів.

Знак також забороняє рух комбайнів, автогрейдерів, укладачів тощо. Дія знака 3.5 не поширюється на водіїв транспортних засобів, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, а також водіїв транспортних засобів, що обслуговують підприємства, розташовані в позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати в позначену зону і виїжджати з неї на найближчому до місця призначення перехресті.

3.6 «Рух мотоциклів заборонено». Дія знака 3.6 не поширюється на водіїв транспортних засобів, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, а також водіїв транспортних засобів, що обслуговують підприємства, розташовані в позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати в позначену зону і виїжджати з неї на найближчому до місця призначення перехресті.

3.7 «Рух на мопедах заборонено». Забороняється рух на мопедах і велосипедах з підвісним двигуном

Дія знака 3.7 не поширюється на водіїв транспортних засобів, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, а також водіїв транспортних засобів, що обслуговують підприємства, розташовані в позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні

в'їжджати в позначену зону і виїжджати з неї на найближчому до місця призначення перехресті.

3.8 «Рух на велосипедах заборонено»

Дія знака 3.8 не поширюється на водіїв транспортних засобів, що обслуговують громадян або належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, а також водіїв транспортних засобів, що обслуговують підприємства, розташовані в позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати в позначену зону і виїжджати з неї на найближчому до місця призначення перехресті.

3.9 «Рух пішоходів заборонено».

Загальні ознаки і призначення наказових знаків

Наказові знаки показують обов'язкові напрямки руху або дозволяють деяким категоріям учасників рух по проїзній частині чи окремих її ділянках, а також запроваджують або скасовують деякі обмеження.

4.1 «Рух прямо». Знак дозволяє рух лише прямо.

Дія знака не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами.
Дія знака поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким він встановлений.

Якщо знак встановлено на початку дороги або за перехрестям, його дія поширюється на ділянку дороги до найближчого перехрестя.

Знак не забороняє поворот праворуч у двори та на інші прилеглі до дороги території.

4.2 «Рух праворуч». Знак дозволяє рух лише праворуч.

Дія знака не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами.
Дія знака поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким він встановлений.

4.3 «Рух ліворуч». Знак дозволяє рух лише ліворуч.

Знак дозволяє також розворот транспортних засобів.

Дія знака не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами.
Дія знака поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким він встановлений.

4.4 «Рух прямо або праворуч». Знак дозволяє рух лише прямо або праворуч.

Дія знака не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами.
Дія знака поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким він встановлений.

4.5 «Рух прямо або ліворуч». Знак дозволяє рух лише прямо або ліворуч.

Знак дозволяє також розворот транспортних засобів.

Дія знака не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами.
Дія знака поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким він встановлений.

4.6 «Рух праворуч або ліворуч». Знак дозволяє рух лише праворуч або ліворуч.

Знак дозволяє також розворот транспортних засобів.

Дія знака не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами.
Дія знака поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким він встановлений.

4.7 «Об'їзд перешкоди з правого боку». Знак застосовується, щоб зазначити, що об'їзд островців безпеки і різноманітних перешкод, що знаходяться на проїзній частині, дозволяється з правого боку.

4.8 «Об'їзд перешкоди з лівого боку». Знак застосовується, щоб зазначити, що об'їзд островців безпеки і різноманітних перешкод, що знаходяться на проїзній частині, дозволяється з лівого боку.

4.9 «Об'їзд перешкоди з правого або лівого боку». Знак застосовується, щоб зазначити, що об'їзд островців безпеки і різноманітних перешкод, що знаходяться на проїзній частині, дозволяється з правого або лівого боку.

4.10 «Круговий рух». Знак вимагає об'їзду клумби (центрального островця) в напрямку, показаному стрілками на перехресті з круговим рухом.

4.11 «Рух легкових автомобілів». Знак дозволяє рух лише легкових автомобілів, автобусів, мотоциклів, маршрутних транспортних засобів і вантажних автомобілів, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3,5 т.

4.12 «Обмеження мінімальної швидкості» Знак дозволяє рух із не меншою швидкістю, ніж зазначено на ньому, але й не більшою, ніж це передбачено пунктами розділу Швидкість руху 12.4, 12.5, 12.6, 12.7 цих Правил

4.13 «Кінець обмеження мінімальної швидкості». Знак застосовується для позначення кінця зони дії знаку 4.12

4.14 «Доріжка для велосипедистів». Знак дозволяє рух на велосипедах, а також рух зі швидкістю пішохода особам, які рухаються в кріслах колісних.

Якщо немає тротуару або пішохідної доріжки, дозволяється також рух пішоходів.

4.15 «Кінець доріжки для велосипедистів». Знак застосовується для позначення кінця доріжки, позначеної знаком 4.14

4.16 «Доріжка для пішоходів». Знак застосовується для позначення доріжок, призначених тільки для руху пішоходів.

4.17 «Доріжка для пішоходів і велосипедистів». Знак застосовується для позначення доріжок, призначених тільки для руху пішоходів і велосипедистів.

Дозволяється рух зі швидкістю пішохода особам, які рухаються в кріслах колісних.

4.18 «Суміжні пішохідна та велосипедна доріжки». Знак застосовується для позначення доріжок, призначених тільки для руху пішоходів, велосипедистів відповідно по пішохідній, велосипедній доріжках, які прилягають одна до одної, але розмежовані розміткою або кольором покриття.

Дозволяється рух із швидкістю пішохода по будь-якій з доріжок особам, які рухаються в кріслах колісних.

4.19 «Доріжка для» Знак застосовується для позначення доріжок, призначених лише для руху вершників.

4.20.1-4.20.3 «Напрямок руху транспортних засобів з небезпечними вантажами».

4.20.1 Напрямок руху транспортних засобів з небезпечними вантажами

Знак показує дозволений напрямок руху транспортних засобів з розпізнавальними знаками “Знак безпеки” та “Табличка оранжевого кольору”.

Загальні ознаки і призначення інформаційно-вказівних знаків.

Інформаційно-вказівні знаки запроваджують або скасовують певний режим руху, а також інформують учасників дорожнього руху про розташування населених пунктів, різних об’єктів, територій, де діють спеціальні правила.

5.1 Автомагістраль

Знак застосовується для позначення доріг, на яких встановлено відповідні режими руху згідно з розділом 27 цих Правил. Знак встановлюється на початку автомагістралі.

5.2 Кінець автомагістралі

Знак застосовується для позначення кінця автомагістралі.

Знак встановлюється у кінці автомагістралі і на початку з’їздів з неї, а також попередньо з табличкою 7.1.1 на відстані 400 і 1000 м від кінця автомагістралі.

5.3 «Дорога для автомобілів». Дорога, на якій діють особливі умови дорожнього руху, передбачені розділом 27 цих Правил (за винятком пункту 27.3 цих Правил).

5.4 «Кінець дороги для автомобілів».

5.5 «Дорога з одностороннім рухом». Дорога або відокремлена проїзна частина, по якій рух транспортних засобів за всією шириною здійснюється лише в одному напрямку.

5.6 «Кінець дороги з одностороннім рухом».

5.7.1 і 5.7.2 «Виїзд на дорогу з одностороннім рухом». Показують напрямок руху на перехрещуваній дорозі, якщо на ній організовано односторонній рух. Рух транспортних засобів по цій дорозі або проїзній частині дозволяється лише у напрямку, показаному стрілкою.

5.8 «Дорога із смугою для руху маршрутних транспортних засобів». Дорога, на якій по спеціально відведеній смузі здійснюється рух

транспортних засобів за встановленим маршрутом та велосипедистів. (**№1105 від 11.11.2020**)

5.9 «Кінець дороги із смугою для руху маршрутних транспортних засобів».

Загальні ознаки і призначення попереджувальних знаків.

33.1 Попереджувальні знаки.

1.1 "Небезпечний поворот праворуч".

1.2 "Небезпечний поворот ліворуч".

Знаки 1.1 і 1.2 попереджають про заокруглення дороги радіусом менше ніж 500 м поза населеними пунктами й менше ніж 150 м – у населених пунктах або про заокруглення з обмеженою оглядовістю.

1.3.1, 1.3.2 "Декілька поворотів".

Ділянка дороги з двома і більше розташованими один за одним небезпечними поворотами: 1.3.1 "Декілька поворотів" - з першим поворотом праворуч, 1.3.2 "Декілька поворотів" - з першим поворотом ліворуч.

1.4.1 - 1.4.7 - "Напрямок повороту".

Знаки (1.4.1 "Напрямок повороту", 1.4.4 "Напрямок повороту", 1.4.6 "Напрямок повороту" - рух праворуч, 1.4.2 "Напрямок повороту", 1.4.5 "Напрямок повороту", 1.4.7 "Напрямок повороту" - рух ліворуч) показують напрямок повороту дороги, позначеної знаками 1.1 "Небезпечний поворот праворуч" і 1.2 "Небезпечний поворот ліворуч", напрямок об'їзду перешкоди на дорозі, а знак 1.4.1 "Напрямок повороту", зокрема, — напрямок об'їзду центра перехрестя з круговим рухом;

знак 1.4.3 "Напрямок повороту" (рух праворуч або ліворуч) показує напрямок руху на Т-подібних перехрестях, розгалуженнях доріг або об'їзду ділянки дороги, що ремонтується.

1.5.1-1.5.3 "Звуження дороги".

Знак 1.5.1 "Звуження дороги" - звуження дороги з обох боків, 1.5.2 "Звуження дороги" - з правого, 1.5.3 "Звуження дороги" - з лівого боку.

1.6 "Крутий підйом".

1.7 "Крутий спуск".

Знаки 1.6 "Крутий підйом" і 1.7 "Крутий спуск" попереджають про наближення до підйому або спуску, на якому діють вимоги розділу 28 цих Правил.

1.8 "Вїзд на набережну або берег". Вїзд на берег водойми, у тому числі на поромну переправу (застосовується з табличкою 7.11 "Поромна переправа").

1.9 "Тунель". Попереджає про наближення до тунелю, позначеного знаком 5.74 "Тунель"; споруди, що не має штучного освітлення, оглядовість в'їзного порталу якої обмежена і на під'їздах до якої звужена проїзна частина.

1.10 "Нерівна дорога". Ділянка дороги, що має нерівності проїзної частини — хвилястості, напливи, спучування.

1.11 "Пагорб". Ділянка дороги з буграми, напливами чи неплавним стикуванням конструкцій мостів. Знак також може застосовуватися перед штучно

створюваними буграми у місцях, де необхідно примусово обмежити швидкість руху транспортних засобів (небезпечні виїзди з прилеглих територій, місця з інтенсивним рухом дітей через дорогу тощо).

1.12 "Вибоїна". Ділянка дороги з вибоїнами чи просіданнями дорожнього покриття на проїзній частині.

1.13 "Слизька дорога". Ділянка дороги з підвищеною слизькістю проїзної частини.

1.14 "Викидання кам'яних матеріалів". Ділянка дороги, на якій можливе викидання гравію, щебеню тощо з-під коліс транспортних засобів.

1.15 "Небезпечне узбіччя". Підвищене, занижене, зруйноване узбіччя або узбіччя, на якому виконуються ремонтні роботи.

1.16 "Падіння каміння". Ділянка дороги, на якій можуть бути падіння каміння, обвали, зсуви.

1.17 "Боковий вітер". Ділянка дороги, на якій можливі сильний боковий вітер або його раптові пориви.

1.18 "Низьколітаючі літаки". Ділянка дороги, яка проходить поблизу аеродрому або над якою літаки чи вертольоти пролітають на невеликій висоті.

1.19 "Перехрещення з рухом по колу".

1.20 "Перехрещення з трамвайною колією". Місце перетинання дороги з трамвайною колією на перехресті з обмеженою оглядовістю чи поза ним.

1.21 "Перехрещення рівнозначних доріг".

1.22 "Перехрещення з другорядною дорогою".

1.23.1-1.23.4 "Прилягання другорядної дороги".

Знак 1.23.1 "Прилягання другорядної дороги" - прилягання з правого боку, 1.23.2 "Прилягання другорядної дороги" - з лівого боку, 1.23.3 "Прилягання другорядної дороги" - з правого і лівого боку, 1.23.4 "Прилягання другорядної дороги" - з лівого і правого боку.

1.24 "Світлофорне регулювання". Перехрестя, пішохідний перехід або ділянка дороги, рух на якій регулюється світлофором.

1.25 "Розвідний міст". Наближення до розвідного моста.

1.26 "Двосторонній рух". Початок ділянки дороги (проїзної частини) із зустрічним рухом після одностороннього.

1.27 "Залізничний переїзд зі шлагбаумом".

1.28 "Залізничний переїзд без шлагбаума".

1.29 "Одноколійна залізниця". Позначення не обладнаного шлагбаумом переїзду через залізницю з однією колією.

1.30 "Багатоколійна залізниця". Позначення не обладнаного шлагбаумом переїзду через залізницю з двома і більше коліями.

1.31.1 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.2 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.3 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.4 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.5 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.6 "Наближення до залізничного переїзду". Додаткове

попередження про наближення до залізничного переїзду поза населеними пунктами.

1.32 "Пішохідний перехід". Наближення до нерегульованого пішохідного переходу, позначеного відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

1.33 "Діти". Ділянка дороги, на якій можлива поява дітей з території дитячого закладу (дошкільний заклад, заклад загальної середньої освіти, оздоровчий табір тощо), що прилягає безпосередньо до дороги.

1.34 "Виїзд велосипедистів". Ділянка дороги, на якій можлива поява велосипедистів, або місце перехрещення з велосипедною доріжкою поза перехрестям.

1.35 "Перегін худоби". Ділянка дороги, на якій можлива поява худоби.

1.36 "Дикі тварини". Ділянка дороги, на якій можлива поява диких тварин.

1.37 "Дорожні роботи". Ділянка дороги, на якій виконуються дорожні роботи.

1.38 "Затори в дорожньому русі". Ділянка дороги, де звуження проїзної частини спричиняє затори в дорожньому русі внаслідок виконання дорожніх робіт чи з інших причин.

1.39 "Інша небезпека (аварійно-небезпечна ділянка)" "Аварійно небезпечна ділянка (інша небезпека)". Ділянка дороги у місці, де геометричні параметри проїзної частини, радіуси вертикальних і горизонтальних кривих тощо не відповідають вимогам будівельних норм. Разом зі знаком можуть бути встановлені таблички 7.21.1 "Вид небезпеки", 7.21.2 "Вид небезпеки", 7.21.3 "Вид небезпеки", 7.21.4 "Вид небезпеки", 7.21.5 "Вид небезпеки".

У разі встановлення знака перед ділянкою дороги, що проходить поблизу гірськолижних трас або трас інших зимових видів спорту, з ним установлюють табличку 7.22 "Лижники".

1.40 "Зміна покриття". Ділянка дороги, на якій змінюється вид покриття.

Попереджувальні знаки, крім знаків 1.4.1 "Напрямок повороту", 1.4.2 "Напрямок повороту", 1.4.3 "Напрямок повороту", 1.29 1.30 "Багатоколійна залізниця", 1.31.1 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.2 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.3 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.4 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.5 "Наближення до залізничного переїзду", 1.31.6 "Наближення до залізничного переїзду", установлюються поза населеними пунктами на відстані 150-300 м, у населених пунктах на відстані 50-100 м до початку небезпечної ділянки. У разі потреби знаки встановлюються і на іншій відстані, яка зазначається на табличці 7.1.1 "Відстань до об'єкта".

1.41 "Місце (ділянка) концентрації дорожньо-транспортних пригод". Місце або ділянка концентрації дорожньо-транспортних пригод, визначені у встановленому порядку. Для зазначення виду небезпеки разом зі знаком встановлюють таблички 7.21.1 "Вид небезпеки", 7.21.2 "Вид небезпеки", 7.21.3 "Вид небезпеки", 7.21.4 "Вид небезпеки", 7.21.5 "Вид небезпеки".

Знаки 1.6 "Крутий підйом" і 1.7 "Крутий спуск" встановлюються безпосередньо перед початком підйомів або спусків, розташованих один за одним.

На знаках 1.23.1 "Прилягання другорядної дороги", 1.23.2 "Прилягання другорядної дороги", 1.23.3 "Прилягання другорядної дороги", 1.23.4 "Прилягання другорядної дороги" зображення прилягання відповідає реальній конфігурації перехрестя.

Знаки 1.23.3 "Прилягання другорядної дороги" і 1.23.4 "Прилягання другорядної дороги" встановлюються на відстані між приляганням другорядних доріг менше ніж 50 м у населених пунктах і 100 м поза ними.

Знаки 1.29 "Одноколійна залізниця" і 1.30 "Багатоколійна залізниця" встановлюються безпосередньо перед залізничним переїздом.

Знак 1.31.1 "Наближення до залізничного переїзду" установлюється з першим (головним) по ходу руху знаком 1.27 "Залізничний переїзд із шлагбаумом" або 1.28 "Залізничний переїзд без шлагбаума", знак 1.31.4 "Наближення до залізничного переїзду" - з дублюючим, який встановлюється на лівому боці проїзної частини, знаки 1.31.3 "Наближення до залізничного переїзду" і 1.31.6 "Наближення до залізничного переїзду" - з другим знаком 1.27 "Залізничний переїзд із шлагбаумом" або 1.28 "Залізничний переїзд без шлагбаума", знаки 1.31.2 "Наближення до залізничного переїзду" і 1.31.5 "Наближення до залізничного переїзду" - самостійно (на рівномірній відстані між першим і другим знаками 1.27 "Залізничний переїзд із шлагбаумом" або 1.28 "Залізничний переїзд без шлагбаума").

Знак 1.37 "Дорожні роботи" може бути встановлено на відстані 10-15 м до місця виконання короткострокових дорожніх робіт на проїзній частині в населеному пункті.

Поза населеними пунктами знаки 1.8 "Виїзд на набережну або берег", 1.13 "Слизька дорога", 1.14 "Викидання кам'яних матеріалів", 1.15 "Небезпечне узбіччя", 1.16 "Падіння каміння", 1.25 "Розвідний міст", 1.27 "Залізничний переїзд із шлагбаумом", 1.28 "Залізничний переїзд без шлагбаума", 1.33 "Діти" і 1.37 "Дорожні роботи", а в населених пунктах знаки 1.33 "Діти" і 1.37 "Дорожні роботи" повторюються. Наступний знак встановлюється на відстані щонайменше 50 м до початку небезпечної ділянки.

Знаки 1.10 "Нерівна дорога", 1.12 "Вибірна", 1.14 "Викидання кам'яних матеріалів", 1.15 "Небезпечне узбіччя", 1.37 "Дорожні роботи" і 1.38 "Затори в дорожньому русі" - тимчасові та встановлюються на період, необхідний для виконання відповідних робіт на дорозі.